

MUSEETS PROTEKTOR

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II

MUSEETS KOMITE

Afdelingschef, cand.jur. J. WORM*, K., formand
Fængselsbetjent KAJ ORLA ANDERSEN
Professor, dr.phil. AKSEL E. CHRISTENSEN
Direktør JENS DEGERBØL. R.
Direktør JENS FYNBO, R¹.
Rigsantikvar, professor, dr.phil. P. V. GLOB*
Skibsreder WILLIAM HEERING*
Skibsreder, kaptajn H. K. JENSEN
Direktør, civilingeniør H.J. ESMANN OLESEN
Direktør, generalkonsul SVEND STORM-JØRGENSEN, R¹
Grosserer, generalkonsul VICTOR B. STRAND*, K., næstformand
Direktør, cand.jur. TAGE G. SØRENSEN*, R.
Viceadmiral SVEND THOSTRUP, SK.
Skibsfører E. UDBY-HANSEN, R.

Komiteens sekretær:

Ekspeditionssekretær i Handelsministeriet, cand.jur. E. ASSENS

De med * betegnede er tillige medlemmer af forretningsudvalget.

PERSONALE

Museets leder: Museumsdirektør, dr.phil. HENNING HENNINGSEN, R.

Museumsinspektør: Mag.art. fru HANNE POULSEN

Museumsassistent: MORTEN KJÆRØ

Konservator: CHRISTIAN NIELSEN

Skibsteknisk konsulent:

Museumsinspektør, cand.polyt. OLE CRUMLIN-PEDERSEN

Sekretær: Fru JOHNNA HENDRIKSEN

Arkivassistent: Fru ELISABETH HENNINGSEN

Bogholder: Fru KAYA HANSEN

Kustoder: SVEND JOHANNESSEN og HANS HENNING JØRGENSEN

Ekstrakustode: B. REINHOLDT NIELSEN

HANDELS- OG SØFARTSMUSEET PÅ KRONBORG

BERETNING FOR REGNSKABSÅRET 1977-78

Blandt de mange bemærkelsesværdige ny erhvervelser til museet i årets løb skal følgende specielt omtales:

Ved en højtidelighed overrakte skibsreder Mærsk Mc-Kinney Møller som en gave fra A.P. Møllers rederi en *model* i skala 1:100 af containerskibet T/S »Arnold Mærsk«, bygget i Hamborg 1975, 27.710 brt. Det er museets første model af denne type.

Fra rederiet Torm modtog museet gennem direktør Kai Engell-Jensen som gave flere *modeller* af Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866's skibe: en halvmodel af S/S »Bornholm«, bygget 1899, og helmodeller af M/S »Rotna«, bygget 1940, og M/S »Østersøen«, bygget 1954.

Fra Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner modtog museet som gave en *model* af vagerkutteren »Løvenørn«, bygget 1845-46. Den vil blive omtalt specielt i Selskabets årsberetning.

Af *skibsportrætter* har vi fra fhv. afdelingschef Hother Hansen, København, modtaget tre malerier af J. Dahl: skonnert »Hother« af Nakskov 1875; fregat »Freya« af København 1877 og bark »Saga« af København 1878, alle tilhørende Puggaards rederi; de to sidste var oprindelig orlogsfregatter. På firmaet Texaco A/S's vegne overrakte direktør Peter Petersen ved en højtidelighed på museet i oktober 1977 et maleri af den amerikanske kunstner James E. Mitchell, forestillende skoleskibet »Danmark« malet under »the tall ships' race« i New York 1976; dette og malerierne af de 13 andre skoleskibe havde forinden været vist på udstillinger i hele Europa. Billedet blev givet i anledning af 200-året for USA's uafhængighed. Fra fru Erna Kyndby, København, fik museet som testamentarisk gave en farvelagt tegning af P. E. Thuesen, forestillende S/S »Christian IX.« (D.F.D.S.) 1886, og fra overlæge, dr.med. E. Hjalmar Larsen, Charlottenlund, et maleri af L. Buus, visende statsisbryderen »Isbjørn« i aktion 1924, tilligemed en støbt metalkongekrone fra statsisbryderen »Isbjørn«. Ingeniør Mogens Boman, Gentofte, forærede os et maleri af lods Fr. Landt 1960, forestillende M/S »Paula Dan« (J. Lauritzen). Et maleri af matros Sôlo K. Nielsen, visende en isbryderkonvoj i Københavns havn i begyndelsen af 1940'erne, modtoges fra mag.art. Carsten Bregenhøj, Valby.

Som gave fra Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner har museet modtaget en *lågpokal* af sølv, givet til kaptajn F.L. Sommer af besætningen på H/S »Christian VIII« af Kiel, som han førte i paketfart mellem Kiel og København 1840-45. Læge fru Elisabeth Vilandt Agerbæk, Ribe, har foræret et såkaldt *monogramflag*, et dannebrog med Frederik VII's kronede monogram i en kvadrat (»spunsen«) i midten (se om emnet årbog 1969, 32 ff.). Flaget har oprindeligt tilhørt kaptajn Niels Petersen List (1803-67), Rømø.

Som gave fra skoleskibet »Georg Stage« er ved overstyrmand Poul Dam modtaget en håndsyet, surret *hængekøje* fra skoleskibet.

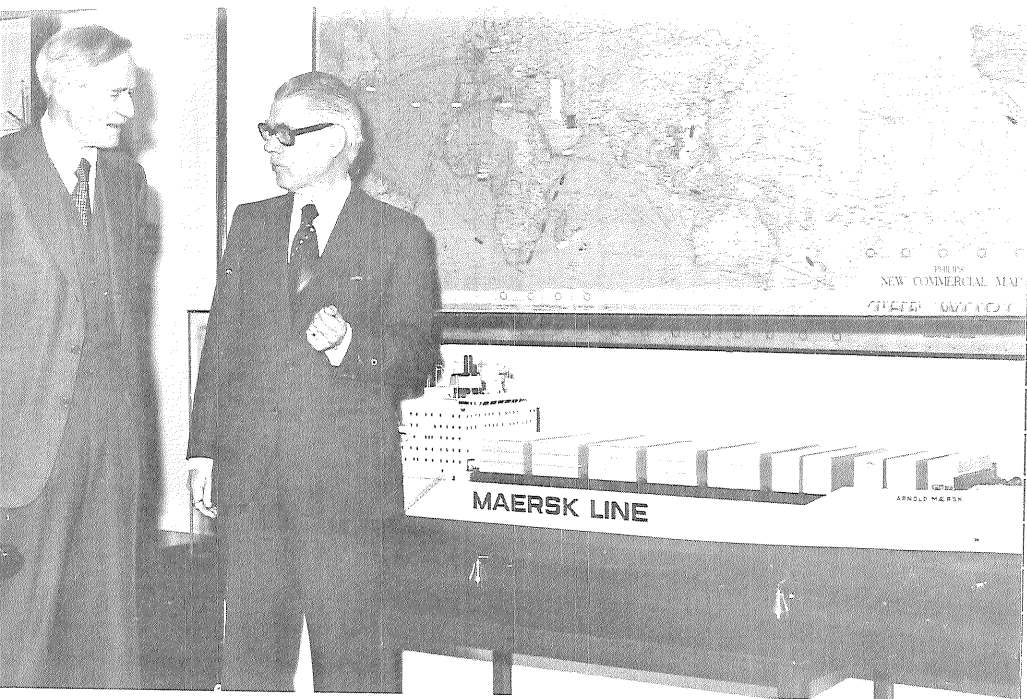
Ved køb er erhvervet et par *fotografirammer* med påsatte konkylier, typiske eksempler på sømandskuriosa. Fhv. skibshandler, fru Ebba Lauritzen, Odense, har foræret nogle ting fra P. Simonsens *skibshandel* i Odense, som hendes far overtog 1892, og som senere blev videreført af familien, bl.a. prøver på emballager og reklamekort, notesbøger samt et par tilloddede blikæsker fra ca. 1925 med velbevarede kiks, som skal have været med på en arktisk ekspedition.

Fra cand.jur. J.F. Gotschalk, Måløv, har vi modtaget en del kostbare ting, som har tilhørt *Severin Kierulf* (1752-1834), der i mange år var dansk faktor i Bengalen (Serampore) og fra hvem museet i forvejen ejer en række hæfter med årlige optegnelser. Det drejer sig om hans guldknappede stok, hans guldstustobaksdåse, to varmelågfade af sølv og en ostindisk punchebolle.

Skibskonstruktør Finn Frydensberg, Frederikshavn, har overladt museet en samling *specifikationsbøger* fra 1930-50'erne, stammende fra Frederikshavn Værft, Odense Staalskibsværft, Nakskov Skibsværft og Helsingør Værft, nogle konstruktionstegninger og en skitsebog med tegninger af skibe, udført af tidligere sømand Torben Volquarts under hans rejser.

Igennem mange år har museet forgæves eftersporet tegninger til det første danske dampskib, H/S »*Caledonia*«, bygget 1815 i Skotland, og indkøbt 1819 til København. Ved et tilfælde fik vi gennem skibsingeniør Werner Jaeger, Duisburg, oplyst, at der i det bevarede Boulton & Watt arkiv i Birmingham Public Libraries fandtes en del materiale om dette berømte skib, og efter anmodning modtog vi derfra 131 Xerox-kopier, både af tegninger til maskinen og skibet. Desværre var tegningerne ufuldstændige, bl.a. manglede spanteridsene, så vort brændende ønske om at få bygget en model af skibet har vi desværre foreløbig måttet udskyde.

Et andet mangeårigt ønske, nemlig at få opbygget et *skibsinteriør* i mu-

Skibsreder Mærsk Mc-Kinney Møller (t.v.) overrækker museumsdirektør Henning Henningsen en model i skala 1:100 af et af rederiet A.P. Møllers containerskibe i A-klassen, t/s »Arnold Mærsk« af Svendborg, som gave til Handels- og Søfartsmuseet 10. juni 1977 på rederiets kontor. »Arnold Mærsk« er bygget på Flender Werft i Lübeck 1975 og måler 27.710 brt.; dets hovedmaskineri (turbiner) udvikler 40.000 hk. Skibet er sammen med otte andre af samme type indsat på den såkaldte Panama-linie fra New York til det Fjerne Østen og kan transportere knap 1500 tyve-fods containere. Farten er på omkr. 26 knob, og skibet er udrustet med de mest moderne hjælpemidler for navigation og lastbehandling. Fot. Rederiet A.P. Møller.

Mr. Mærsk Mc-Kinney Møller (left), owner of the world-famous shipping firm A.P. Møller («Maersk Line»), presents Dr. Henning Henningsen, Director of the Danish Maritime Museum, with a model in scale 1:100 of T.S. »Arnold Mærsk«, one of the firm's nine ships in container service between New York and the Far East.

seet, er derimod gået i opfyldelse. I anledning af den omtalte A.P. Møller-udstilling blev der indlagt lys i den store sal i museet, og da rederiet A.P. Møller var så imødekommende at lade os overtage de pågældende installationer tilligemed en del andre effekter, har vi nu kunnet opstille den *salon fra statsisbryderen »Storebjørn«*, som vi takket være Handelsministeriet og Statens Istjeneste (ved kaptajn K.J. Hørning og maskinchef Albin Jørgensen) sikrede os ved skibets ophugning 1975 (jfr. årbog 1975, s.135). Foreningen til gamle Skibes Bevarelse (»Veteranskibsklubben«) var os be-

hjælpelig med opbevaring, transport og flytning, ikke mindst ved dens energiske sekretær fru Ulla Andersens indsats, og tømmer Henrik Jørgensen, der havde nedtaget salonen for os, satte den op i et hjørne af den store sal, assisteret af Morten Kjærø og maskinmester Erik Pedersen, samt flere håndværkere. Selv om salonen i og for sig ikke er særlig gammel - »Storebjørn« blev bygget 1931 - repræsenterer den dog med sine mørke paneler og hele tilsnittet en ældre periode. På bordet i salonen er der efter anvisning fra isbryderens tidligere fører, kaptajn E. Udby-Hansen dækket op. En sjælden klukflaske, der også i sin tid har været brugt ombord, er skænket af maskinmester J. Riiskær Haakansson. Fra kaptajn Anker Andersen, Statens Istjeneste, er modtaget det oprindelige skibsur fra salonen, som er sat op på sin gamle plads. Kaptajn E. Udby-Hansen har foræret en støbt metalkrone fra isbryderen, opsat på et skjold, og fra Statens Istjeneste har vi fået overladt de tre skibsdagbøger fra dens farter mellem 1931 og 66 suppleret med yderligere effekter fra skibet. I forbindelse med interiøret er monteret et lille broarrangement med isbryderens rat, nathus og maskin-telegraf. Fra Aalborg Værft er modtaget skibets oprindelige arrangementstegning, som i fotostat er anbragt på ydervæggen sammen med en del fotografier fra skibet og dets virke (pressebilleder fra iskampagnen 1940).

Museet retter en varm tak til alle, der har været med i arrangementet, og også til Boligministeriets Ejendomsdirektorat, der har tilladt opstillingen på Kronborg. En særlig tak til fru Juliane Overgaard, Herlev, og til Holmens myndigheder, som gav husly til det opmagasinerede. Omkostningerne ved selve opbygningen blev med stor imødekommenhed betalt af Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner.

Som sædvanlig har vi sidst i denne årsberetning opstillet en liste over årets mange andre gaver til museet. Vi takker for den velvilje, vore givere har vist museet og dets arbejde ved at betro os disse ting.

Samtidig retter vi en tak til alle firmaer, institutioner og fonds, som har støttet museet med kontante bidrag i årets løb. Disse er specificeret i den særlige liste under museets regnskab.

I årets løb har museet *deponeret* en del arkivalier vedr. Kronborg slot omkr. midten af 1800-årene i Rigsarkivet og en pakke materiale vedrørende embedsmanden Ole Bie i Trankebar i Det kgl. Biblioteks håndskriftssamling. Endvidere er en middelalderlig mursten med indskrift fra det stedlige Vor Frue kloster deponeret i Helsingør Bymuseum og et dokument fra Ribe 1769 i Den antikvariske Samling i Ribe.

Som omtalt i teksten har museet nu fået et af sine store ønsker opfyldt, idet kaptajnssalonen fra statsisbryderen S/S »Storebjørn« (bygg. 1931) er blevet opsat i den store sal. Interiøret med de mørke paneler er typisk for en mangeårig, nu svunden periode. Ved det faste bord var kaptajnens plads for bordenden til venstre; til højre for ham sad l. maskinmester og til venstre l. styrmand og lodsens. På bordet ses opstillet kaffe- og teservice, men i mellemtiden er mere af det oprindelige udstyr erhvervet, og efter anvisning af skibets tidligere fører, kaptajn E. Udby-Hansen, er der nu dækket op til middag. Fot. Baldur Hansen.

The Danish ice-breaker »Storebjørn« (= Big Bear) was built in 1931 and scrapped in 1975. The interior of the captain's saloon has now been built in the museum exactly as it was originally.

Siden sidste omtale i årsberetningen 1976-77 har museet arrangeret en lille *særdstilling* med de vigtigste af de mange interessante nyerhvervelser. I sommeren 1978 arrangerede vi en udstilling »Billeder fra US-Virgin Islands, - de tidligere dansk vestindiske øer St. Thomas, St. Croix og St. Jan«, med smukke fotos, optaget af kunstfotografen fru Kirsten Kyhl og hendes datter Vibeke Kyhl. Udstillingen blev set af ca. 43.000 gæster. Fra 1. august har museet med stor imødekommenhed fra arkitekt, m.a.a. Niels Bech, Kunstakademiet, fået lejlighed til at vise hans udstilling »Danske minder i Ghana«, med fotos, kort og opmålinger af danske bygninger i det tidligere Dansk Guinea. Niels Bech har som deltager i Geografisk Selskabs ekspedition til Ghana 1967 og som lektor ved universitetet i Kumasi 1971-

73 haft mulighed for at opmåle de endnu bevarede forter, skoler, privat-huse og plantagebygninger fra dansk tid.

Planerne om indlægning af *elektrisk lys* i museets lokaler på Kronborg er tidligere blevet omtalt. Arkitekt Mikael Sinding har sammen med lys-eksperten ingeniør Hans Grønlund-Andersen foretaget omfattende målinger af lysstyrken i rummene og har udarbejdet et detaljeret projekt for installationen på baggrund af det naturlige krav, at der ikke må foretages væsentlige indgreb i udstillingen, samt at lyselementerne så vidt muligt ikke må forstyrre arkitekturen i de gamle rum. Museets komite og personale stiller store forventninger til, at man snart må kunne finde en tilfredsstillende løsning på spørgsmålet. En stor hjælp i museets daglige arbejde er det, at der i efteråret 1977 er blevet indlagt lys i arkivrummet og biblioteket, i hvis mørke kroge man selv på lyse sommerdage måtte anvende lom-melygter under arbejdet.

Forøvrigt må det nævnes, at museets lokaler og kontorer i Søndre Kron-værksbygning nu er sikret mod tyveri ved et alarmanlæg.

Skibstallerkenen for 1977, nr. 4 i den før omtalte serie, udført af Den kongelige Porcelainsfabrik på foranledning af A/S Det dansk-franske Damp-skibsselskab og med motiver fra museet, forestillede skonnerten »Prin-desse Caroline« af København (bygget Vejle 1835), der som paketskib gik mellem København og Christiania. Forlægget var en farvelagt tegning af Jacob Petersen 1845. Museet har ved rederiets velvilje som sædvanlig fået mulighed for at sælge et begrænset antal af den smukke tallerken.

Museumsdirektør Henningsen holdt 24. oktober 1977 et foredrag om Øresundstolden ved stiftelsen af Toldhistorisk Selskab i København. Han deltog 10. marts 1978 i et møde angående bl.a. bevaringen af danske minder i Trankebar og muligheden for at sikre fortet Dansborg og byen mod havet på den barske Koromandelkyst. Han indtrådte som medlem af den komite, der blev nedsat. Museumsinspektør Hanne Poulsen holdt 6. februar 1978 foredrag i Åbenrå om skibsportrætter fra Åbenrå. Begge del-tog i De nordiske Søfartsmuseers 7. arbejdsmøde i Stockholm 21.-23. sep-tember 1977.

Konservator Christian Nielsen har som sædvanlig foruden det forefal-dende konserverings- og modelbygningsarbejde leveret tegninger og ydet hjælp til et stort antal interesserede fra ind- og udland, som har arbejdet med restaurering af ældre træskibe og med modelbygning. Han har repræ-senteret museet ved adskillige af træskibsejernes stævner landet over og har som sagkyndig bistået flere offentlige myndigheder med bedømmelsen

af ældre skibe, som ønskedes anvendt som lejrskoleskibe og veteranskibe. Han fejrede 1. juni 1978 sit 25 års jubilæum ved museet.

Museumsassistent Erik Dannesboe, som har været ansat på museet siden 1. januar 1971, har efter eget ønske forladt museet d. 30. april 1978 for at overtage en stilling som velfærdssekretær i Singapore under Handelsflådens Velfærdsråd. Som hans efterfølger ansattes Morten Kjærø, der tidligere har arbejdet på museet og flere gange har assisteret ved restaureringer af museumsgenstande samt ved opbygning af salonen fra »Storebjørn«.

Fhv. oversygeplejerske Inger Preisler, der i mange år har katalogiseret museets nytilkomne bøger vederlagsfrit, har på grund af sygdom desværre måttet opgive dette vigtige arbejde. Da museet ikke har mulighed for at få ansat en bibliotekar, har hendes arbejde betydet en stor aflastning for de i forvejen overbebyrdede medarbejdere, og vi retter en varm tak til hende for denne indsats og for de mange gode timer, vi har haft sammen.

Museet har efter en længere pause fået mulighed for at beskæftige en civil værnepligtig, cand.mag. Torben Nielsen, som har deltaget i det forefaldende museumsarbejde til stor gavn for institutionen.

Inden for komiteen er der sket flere ændringer. Den tidligere direktør for Helsingør Skibsværft og Maskinbyggeri, dr.techn.h.c. H.P. Christensen, afgik ved døden i december 1977. Han havde været medlem af komiteen siden 1951 og havde altid med stor interesse og velvilje fulgt museet i dets arbejde. Han afløses af den nuværende direktør for Helsingør Værft, H.J. Esmann Olesen.

Overlærer E. Gether Sørensen, som i en årrække har været Helsingør kommunes repræsentant i komiteen, er i 1978 afløst af fængselsbetjent Kaj Orla Andersen. Kaptajn J. Kastrup Olsen, som siden 1958 har været Dansk Skibsførerforenings repræsentant, har 1978 på grund af alder trukket sig tilbage og efterfølges af den nuværende formand for Dansk Skibsførerforening, kaptajn E. Udby-Hansen. Museet vil gerne takke de afgåede medlemmer for det gode samarbejde og for mange værdifulde forslag og impulser i årenes løb.

Besøgstallet har i 1977-78 været det højeste i museets historie, idet det lå på 110.789, imod 91.383 i 1976-77, altså en fremgang på over 20%. Uden tvivl har A.P. Møller-udstillingen sin store andel heri, og vi tør næppe forvente at kunne holde samme besøgstal i år, selv om det foreløbig ikke tegner så dårligt. I juli 1978 opnåede vi f.eks. med over 34.000 besøgende det højeste besøgstal, der nogensinde har været registreret i en enkelt

måned. Det ustadige og kølige sommervejr har som altid fremmet besøget.

Det må til slut bemærkes, at museets komite har ment det praktisk, at museet i fremtiden følger den af staten indførte ændring af regnskabsåret fra 1. april til 31. marts til at omfatte kalenderåret, således at indeværende periode vil gå fra 1. april til 31. december 1978.

Henning Henningsen

GAVELISTE 1977-78

(supplement til de i indledningen af årsberetningen omtalte gaver)

Billeder, konstruktionstegninger osv.

Fru *Edith Lau-Sørensen*, Hellerup: sejltegnig til bark »Ceres« (Alfred Carlsen 1914); overlæge, dr.med. *Sten Madsen*, Holme-Olstrup: konstruktionstegninger af bådebygger Johs. Hansen, Skelskør (islandskutter) og af ingeniør G. Berg, København (isyacht 1925; lystfartøj); museumsinspektør *Søren Nancke-Krogsh*, Tranebjerg: aftegnig af skibsudskæringer i Nordby kirke. Samsø; *Den Kgl. Porcelainsfabrik*: aftryk af kobberplader til ældre kompasroser; fru *Gerda Sølv*, Skodsborg: flere kassetter med illustrationer af skibe, ældre kort osv. (supplement til de i sin tid modtagne testamentariske gaver fra hendes far, kaptajn Carl V. Sølv).

Arkivalier, småtryk, manuskripter o.lign.

Bjergningsentreprenør *Otto Ballantine*, Søby, Ærø: skibspapirer for »Cedovia«, »Tuna« og »Lady Valerie«; skibsinsp. *R. Bang-Christensen*, Esbjerg: materiale vedr. Kosan Tankers A/S's skibe; skibskonstruktør. N.A. *Otto Benzon*, København: oplysninger om skibsbygning i Danmark i slutningen af 1800-årene; notesbøger ført af hans far, værftsbestyrer H.F. Benzon, ca. 1900; købmand *Svend Due*, Korsør: arkivalier vedr. diakonisse Maren Knudsen, forstanderinde for børnehjemmet i Frederiksted, St. Croix; konsulent *Victor Foss-Juel*, Glostrup: manus om skibsportrætmaler Peder Nielsen Foss; cand.jur. *J.F. Gotschalk*, Måløv: formularer til karantænepas 1850 og 1858; *Handelsministeriets Bibliotek*: skibsdagbog for 3-m skonnert »Lilly« af Svendborg 1908-09; ambassadør *G.F.K. Harhoff*, Dublin: afklippede topstykker fra algierske søpas fra 1700-årenes slutning, fundet i det danske konsulat i Tanger; *Otto Idom*, København: afmønstringsbeviser 1916 og 1918; siamesisk kystskipperbevis 1918; regning for køb af drikkevand, Bangkok 1918; handelschef *Hans Jacobi*, København: afskrift af dagbog ført 1876 af A.V. Heise på Grønlandske Handels bark »Julianehaab«; *J.P. Jacobsen*, København: styrmandsbevis for Jørgen Chr. Laursen, Hedensted, dateret Flensborg 1862; admiral *Christer Kierkegaard*, Stockholm: oplysninger om hans oldefar Niels Chr. Kierkegaard, født 1817 i Horsens, død 1869 som skibsbygmester i Göteborg; lektor *Else Kruuse Hansen*, Valby: domsudskrift København 1864 i sag om skonnert »Jørgen« af Korsør under losning i Libau; *Erna Kyndbys* dødsbo (ved mag.scient. K. Max Møller): optegnelsesbog ført 1884 f. afsømand Johs. Jensen Kyndby; fru *Edith Lau Sørensen*, Hellerup: papirer vedr. skibsfører N.P. Sørensen. Grønlandske Styrelse 1919; distancetabel og sejladsoptegnelser; *Lyngby-Tårnbæk Kommunes Biblioteker*, Lyngby: avissærnummer vedr. S/S »Danmark«s forlis 1889 (Thingvalla-Linien); bogholder *Carl Chr. Madsen*, Ulstrup: optegnelsesbøger vedr. skibsbygning, navigation m.m., stammende fra hans far, toldforvalter Axel Madsen; kaptajn *K. Mullertz*, Auckland, New Zealand: meddelelse om passerede skibe; rejsepas 1918; *J. M. Priskom*, Århus: fortegnelse over udenlandske søfolk begravet i Sct. Olai kirke, Helsingør, 1861-80; *W.W. Schuhmacher*, Gadstrup: menuer og koncertprogrammer fra M/S »Jutlandia« (Ø.K.) 1936-37; *Ole Steen*, Brønshøj: manuskript (duplikeret) af Peter Gebert Steen: 6 Aar ved Kinas Kyster 1862-68; postmester *T.M. Sørensen*, Bindslev: løntarif 1917, Dansk Styrmandsforening; diverse almanakker o.lign.

Diverse

Aust-Agder-Museet, Arendal, Norge: lakaftryk af signeter fra vraget af vestindiefarer »Fredensborg«, forlist 1768; *Olav J. Bonfeld*, Sønderborg: møntlignende genstand fra Trankebar; *Leo Elmholt*, Vejle: trænegler og bronzesøm fra gammelt skibstømmer, brugt som byggemateriale på Læsø; *Kgl. Grønlandske Handel*: flere førstedagskuverter; *Harald Halbergs Tobaksfabrikker A/S*, Svendborg: prøver på ældre tobaksreklamer og på specielle sømandspibetobakker; fru *Edith Lau-Sørensen*, Hellerup: trækkort for Grønlandsfareernes ruter 1893-1921: mappe med rutekort; overlæge, dr.med. *Sten Madsen*, Holme-Olstrup: 5 tegneskabeler fra bådebygger *Johs. Hansen*, Skelskør: fhv. maskinm. *Esbern Nielsen*, Helsingør: model i 1:600 af unavngiven brig, bygget ca. 1940 af sønnen *Jørgen Nielsen*; ing. *Knud V. Nielsen*, Helsingør: vægtregnestok, brugt på Helsingør Værft i slutningen af 1800-årene; linedåbsattest fra M/S »Silja Dan« 1973; fru *Juliane Overgaard*, Herlev: broderet kaffedug med tekst refererende til 16 timers overfart på Storebælt isvinteren 1942; *Iver C. Weilbach & Co.*, København: gratis reparation af museets 9" Ritchie Transparent-kompas.

Fotogaver

Fru *Ingeborg Agger*, Helsingør; red. *Edv. Andersen*, Odense; *Erik Appel-Nielsen*, Bistrup, Birkerød; bjergningsentreprenør *Otto Ballantine*, Søby, Ærø; skibsinsp. *R. Bang-Christensen*, Søborg; *Otto Benzon*, N.A., København; vicetoldinsp. *Børge Ernst Breitenbauch*, Ålborg; fotograf *John Brieghel-Müller*, TV-byen; gdr. *Knud Brummer*, Årø; *Burmeister & Wains Skibsværft A/S*; *Det Forenede Dampskibs-Selskab A/S*; maskinm. *E. Franch*, Køge; konstruktør *Finn Frydensberg*, Frederikshavn; *Göteborgs historiska Museum*; *Helge Hansen*, Skanderborg; farvehldr. *Henry Hansen*, Helsingør; overbibliotekar *Peter Heiberg*, Fredensborg; *Helsingør Bymuseum*; *Helsingør Værft A/S* (en omfattende samling detaljerede fotos af værftets byggenumre 187-391 m.m.); fhv. sygeplejerske *Dorthea Jensen*, Gudbjerg; stud.mag *Holger Just*, Helsingør; overmekaniker *E. Justesen*, København; toldbetjent *B.O. Juul*, Eskildstrup; admiral *Christer Kierkegaard*, Stockholm; *Kommissionen for videnskabelige Undersøgelser i Grønland*; *Victor Källmann*, Jakobstad, Finland; fru *Edith Lau-Sørensen*, Hellerup; *Nakskov Skibsværft A/S*; ing. *Knud V. Nielsen*, Helsingør; *Richard Nielsen*, København; *Peter Olsen*, Valby; *Orlogsmuseet*; reklamegrafiker, dir. *Erling Pade*, København; red. fru *Anngret Pods*, Kiel; *Politikens Forlag*; *Arne Bruun Rasmussens Kunstauktioner*, København; Dr. *Wolfgang Rudolph*, Schildow, D.D.R.; *Jørgen Seistrup*, Charlottenlund; *Theodor F. Siersdorfer*, Essen, Tyskland; *Søfartens Bibliotek*, København; postmester *T.M. Sørensen*, Bindslev; forstander *Henning Thalund*, Svendborg; kaptajn *Edgar K. Thompson*, Washington, D.C.; *P.J. Thorsager*, Ringsted; overingeniør *Vagn Tobiasen*, Vedbæk; *Jeppe Tønsberg*, København; journalist *Erik Weinreich*, Kalundborg; insp. *Roald Wiese*, København; *Poul Virring*, Kokkedal; *Aalborg Værft A/S*.

Boggaver

Grosserer *Elias Amundsen*, Larvik, Norge; bjergningsentreprenør *Otto Ballantine*, Søby, Ærø; *Otto Benzon*, N.A., København; vicetoldinspektør *Børge Ernst Breitenbauch*, Ålborg; *Carlsberg-*

fondet, København; Centralne Muzeum Morskie, Gdansk, Polen; museumsass. Erik Dannesboe, Helsingør; Birger Dannevig, Arendal, Norge; Dansk Sø-Restaurations-Forening, København; Deutsches Schiffahrtsmuseum, Bremerhaven; Ib Eichner-Larsen, København; dir. Dr. Detlev Ellmers, Bremerhaven; docent, dr.phil. Ole Feldbæk, København; Frederikshavn Værft A/S; konstruktør Finn Frydensberg, Frederikshavn; undervisningsinsp. Poul Funder, Hellerup; Dozent. Dr.med. Hartmut Goethe, Hamburg; prof.,fil.dr. Olof Hasslöf, Malmö, forlagsdir. Egon Heine-mann, Norderstedt, Tyskland; Lennart Hellström, Helsingborg; prof.em. Ove Arbo Høeg, Oslo; museumsinsp. Henrik M. Jansen, Svendborg; prof. Hans Chr. Johansen, Odense; Schiffbauing. Werner Jaeger, Duisburg, Tyskland; civiling. H.M. Kisting, Hillerød; læge Johan Knap, Sandefjord, Norge; Kommissionen for videnskabelige Undersøgelser i Grønland; Det kongelige Bibliotek; førstelærer H.K. Kristensen, Varde; Koehlers Verlagsgesellschaft, Herford, Tyskland; Dr. A.W. Lang, Juist, Tyskland; bibliotekar Eva Lawaetz, St. Croix; Barry Lord, Ottawa, Canada; grafiker Jens Lorentzen, Nationalmuseet; bogholder Carl Chr. Madsen, Ulstrup; Marineforeningen, Køge; Werner Münch, Helsingør; Det Norske Veritas, Høvik, Norge; direktør P.E. Nygaard, København; reklamegrafiker, dir. Erling Pade, København; Holger Munchaus Petersen, København; prof., d.sc. Jorma Pohjanpalo, Helsingfors; Rudkjøbing Sømandsforenings Hjelpekasse; stadsarkitekt Hans Schlyter, Sundsvall, Sverige; Dr. Uwe Schnall, Bremerhaven; Peter Skanse, Skärhamn, Sverige; Statens sjöhistoriska Museum, Stockholm; St. Thomas Public Library, St. Thomas, Vestindien; Teknisk Bibliotek, Helsingør; Træbranchens oplysningsråd, Lyngby; bogtrykker Volmer Vejle, Kalundborg; konservator Einar Wexelsen, Sandefjord, Norge; insp. Roald Wiese, København; under-vandsarkæolog Avshalom Zemer, Haifa, Israel; Aalborg-Nørresundby Søfarts-Service, Nørresundby; Århus Havnevesen.

Desuden er et større antal bøger erhvervet ved bytteforbindelser med maritime museer, biblioteker, institutioner og historiske selskaber i Danmark og udlandet.

HANDELS- OG SØFARTSMUSEET PÅ KRONBORG

DRIFTSREGNSKAB 1. APRIL 1977 TIL 31. MARTS 1978

<i>Indtægter</i>	
Indtægt ved forevisning	279.760
Statens tilskud	970.094
Private bidrag ifølge specifikation	37.820
Renter	19.881
Fortjeneste ved salg af Søhistoriske Skrifter, billedbog, postkort, skibstallerkner m.v.	35.836
	Kr. 1.343.391

<i>Udgifter</i>	
<i>Administration og drift:</i>	
Lønninger, honorarer, pensionsudgifter m.m.	1.035.974
Rengøring	124.243
Opvarmning	21.573
Kontorhold og diverse	59.010
Kørsel og transport	3.329
Assurance og ATP	13.924
	1.258.053
 <i>Museets samlinger:</i>	
Nyerhvervelser og opstillinger m.v.	31.496
 <i>Afskrivninger:</i>	
Inventar	7.421
 <i>Overskud overført til kapitalkonto</i>	46.421
	Kr. 1.343.391

Specifikation af private bidrag i 1977/78

Otto Ballantine	20
Skibsreder T.C. Christensen og hustru Nanna Christensen født Harreschou's Legat	500
Concord Line A/S	500
Danmarks Rederiforening	5.000
Holdingsaktieselskabet Dannebrog	500
De Danske Sukkerfabrikker A/S	500
Den Danske Bank	2.500
Den Danske Bank	2.500
Helsingør kommune	4.500
J.C. Hempels Legatfond	1.000
A/S Kjøbenhavns Handelsbank	2.500
A/S Kjøbenhavns Handelsbank	2.500
Kryolitselskabet Øresund A/S	1.000
Rederiet A.P. Møller	5.000
Privatbanken i København A/S	2.500
Privatbanken i København A/S	2.500
Det Store Nordiske Telegraf-Selskab A/S	200
A/S Em.Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise	600
A.E. Sørensens Rederi	500
Dampskibsselskabet Torm	500
Det Østasiatiske Kompagni A/S	2.500
	<u>Kr. 37.820</u>

De efter 1. april 1978 indgåede bidrag vil blive optaget i næste års regnskab.

STATUS PR. 1. APRIL 1978

Aktiver

<i>Likvide midler:</i>			
Kassebeholdning	1.679		
Den Danske Bank	<u>210.686</u>		212.365
<i>Obligationer (kostpris):</i>			
58.000 kr. 8% Dansk Statslån 1979	49.507		
50.000 kr. 7% Danmarks Skibskreditfond 1978	<u>44.817</u>		94.324
(Kursværdi 31/3-1978 = 100.550 kr.)			
<i>Udestående fordringer</i>			93.094
<i>Beholdning af kataloger, farvepostkort, platter, bøger m.v.</i>			39.400
<i>Inventar:</i>			
Anskaffelsessum i 1977/78	42.764		
Anvendt af Generalkonsul Amundsens gave ... 35.343			
Afskrivning ifølge driftsregnskab	<u>7.421</u>	<u>42.764</u>	0
<i>Samlingen:</i>			
Saldo pr. 1. april 1977	3.376.399		
Nyerhvervelser og opstillinger m.v. i 1977/78	31.496		
Modtagne genstande m.v. i 1977/78	<u>302.524</u>	<u>3.710.419</u>	
	Kr.	<u>4.149.602</u>	

Passiver

<i>Diverse kreditorer:</i>			
Omkostninger	6.000		
Tilbageholdelse af dyrtidsportioner	<u>10.075</u>		16.075
<i>Modtagne tilskud til specialopgaver, hvortil udgifterne endnu ikke er afholdt</i>			13.300
<i>Kapitalkonto for generalkonsul L.O.G. Amundsens gave:</i>			
Saldo 1. april 1977	172.480		
Tilskrevne renter fra bankbøger	10.416		
Tilskrevne renter fra obligationer	1.094		
Anvendt til køb af kontorinventar	<u>÷ 35.343</u>		148.647
<i>Kapitalkonto for museet:</i>			
Saldo pr. 1. april 1977	3.591.139		
Nyerhvervelser og opstillinger m.v. i 1977/78	31.496		
Modtagne genstande m.v. i 1977/78	302.524		
Overskud ifølge driftsregnskab	<u>46.421</u>	<u>3.971.580</u>	
	Kr.	<u>4.149.602</u>	

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med museets bøger, som vi har revideret.

København, den 8. juni 1978

EIGIL BRUHN
statsaut. revisor

BJARNE N. HANSEN
statsaut. revisor

KOMPASPLATTER

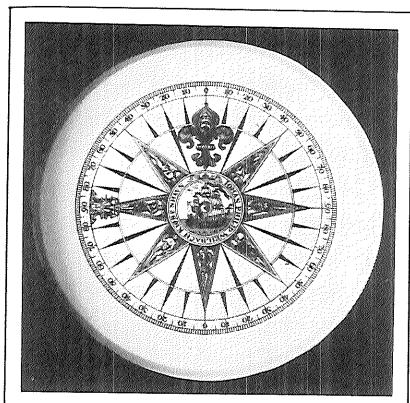
udgivet af

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner

De smukke platter gengiver danske kompasroser efter originaler på Handels- og Søfartsmuseet og er fremstillet i de oprindelige farver på Den kgl. Porcelainsfabrik og nummererede. Diam. 20,5 cm. Oplysninger om kompasroserne følger med hver platte.

Platte 1978 med afbildning af kompasrose udført af sejl-, flag- og kompas-mager Iver Jensen Borger i København, omkr. 1760-80.

Pris kr. 170,00.

Kompassplatte 1977.

Af ældre platter haves endnu et mindre oplag:

Platte 1975 (Christian Lystrup, København, beg. af 1800-årene),
pris kr. 130,00.

Platte 1976 (F. Meyer, Glückstadt 1787), kr. 130,00.

Platte 1977 (Joh. Ph. Weilbach, København ca. 1800), kr. 150,00.

Alle priser er ekskl. moms og ekspeditionsgebyr.

Bestillinger modtages på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, 3000 Helsingør. Tlf. 03-21 06 85.

SELSKABET HANDELS- OG SØFARTS- MUSEETS VENNER

BERETNING FOR 1977-78

Trods dårligt vejr var der mødt ca. 110 medlemmer til selskabets generalforsamling 24. august 1978. Ved garnisonskommandanten, oberstløjtnant J.V. Niensens velvilje havde vi atter fået lov til at benytte gymnastiksalen på Kampskolen på Kronborg.

Formanden, museumsdirektør Knud Klem, bød velkommen. Overbibliotekar Erik Buch Vestergaard valgtes til dirigent.

Formanden omtalte i sin beretning de betydelige gaver, selskabet havde kunnet give museet i 1977-78. Først og fremmest gjaldt dette selve opsætningen af kaptajnssalonen fra statsisbryderen S/S »Storebjørn«, som var betalt med 20.000 kr. (se illustration og beskrivelse i museets årsberetning). Dernæst var den for en årrække siden hos den dygtige modelbygger V. Møller-Pedersen, Randers, bestilte model af vagerkutteren »Løvenørn«, konstrueret 1845 af skibsbygmester Ertmann Peter Bonnesen i København, nu blevet afleveret (se ill.). Til betalingen var tidligere hensat kr. 10.000, og selskabet betalte desuden forskelsbeløbet, kr. 16.000 for modellen og to smukke vagermodeller, som fulgte med.

På en auktion i København blev solgt en smuk lågpokal af sølv, givet 1845 af besætningen på H/S »Christian VIII« af Kiel til deres kaptajn F.L. Sommer (se ill.). Selskabet betalte prisen, 1.600 kr. + salær og moms, og forærede pokalen til museet.

Et stort problem for de fleste museer er det at få vedligeholdt deres skat af malerier og tegninger. Søfartsmuseet med dets tusinder af billeder har også dette problem inde på livet, og selskabet har efter anmodning stillet et beløb på op til 20.000 kr. til rådighed for restaurering af nogle af de mest trængende malerier i udstillingen. Konserveringen er påbegyndt nu i sommer.

Endelig har selskabet bevilget et beløb til færdiggørelsen af trykmanuskriptet til en bog om skibsbygningens historie i Danmark, især i 1700-årene, udarbejdet af formanden.

Formanden omtalte endvidere, at Vald. Pedersens hæderkronede bogtrykkeri, som har trykt alle museets årbøger, ialt 36 bind, nu er holdt op.

Lågpokal af sølv, givet af besætningen på H/S »Christian VIII« af Kiel til kaptajn F.L. Sommer, der førte skibet i paket- og passagerfart mellem Kiel og København fra 1840, til han 1. april 1845 forlod det for at vende tilbage til Marinen, som havde givet ham orlov for at føre det. Det tilhørte grosserer H.C. Donner i Altona og M.T. Schmidt i Kiel, var indkøbt 1840 og afløstes 1845 af H/S »Copenhagen«. Sommer fik påny orlov fra Marinen og førte da dette skib. Han endte forøvrigt som admiral og døde 1878. Pokalen er fremstillet af sølvsmed Johan Peter Ortved i København 1845. Gave fra Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner til museet. Fot. Holger Knudsen.

Silver goblet, presented by the crew of the Copenhagen-Kiel packet boat, the paddle steamer »Christian VIII«, to their captain, F.L. Sommer, in 1845.

Trykkeriet har altid sat en ære i at levere boghåndværk efter fagets bedste traditioner. Vi har overdraget trykkeriet NOFO-print i Helsingør at trykke den nye årbog, hvilket vil sige, at vi nu går over til en helt ny og for os uvant teknik. Vi vil dog gøre alt for, at det gedigne og fornemme udseende, som årbogen har haft indtil nu, vil kunne bibeholdes.

Den nye kompasplatte 1978, som er i produktion på Den kgl. Porcelainsfabrik, afbilder en sjælden køn rose fra kompasmager Iver Jensen Borger i København fra tiden omkr. 1760-80. Den er i en streng klassicistisk stil, meget forenklet efter tidens smag, og med en nydelig gengivelse i farver af kongevåbnet. Af platterne 1975 (Chr. Lystrup, København, beg. af 1800-årene), 1976 (F. Meyer, Glückstadt, 1787) og 1977 (Joh. Ph. Weibach, København, ca. 1800) er der endnu et mindre antal eksemplarer tilbage. Formanden opfordrede medlemmerne til at benytte de smukke platter, f.eks. som gaver ved særlige lejligheder. De er blevet begærede samlerobjekter og noteres til stadig højere priser. Overskuddet ved salg kommer selskabet og derved museet ubeskåret til gode.

Hr. Sven Wilde, som i 1977 havde påtaget sig at hjælpe selskabet ved ekspedition af årbog og platter m.m., har desværre måttet trække sig tilbage på grund af sygdom og har nu fået en afløser i fru Liselotte Jacobsen.

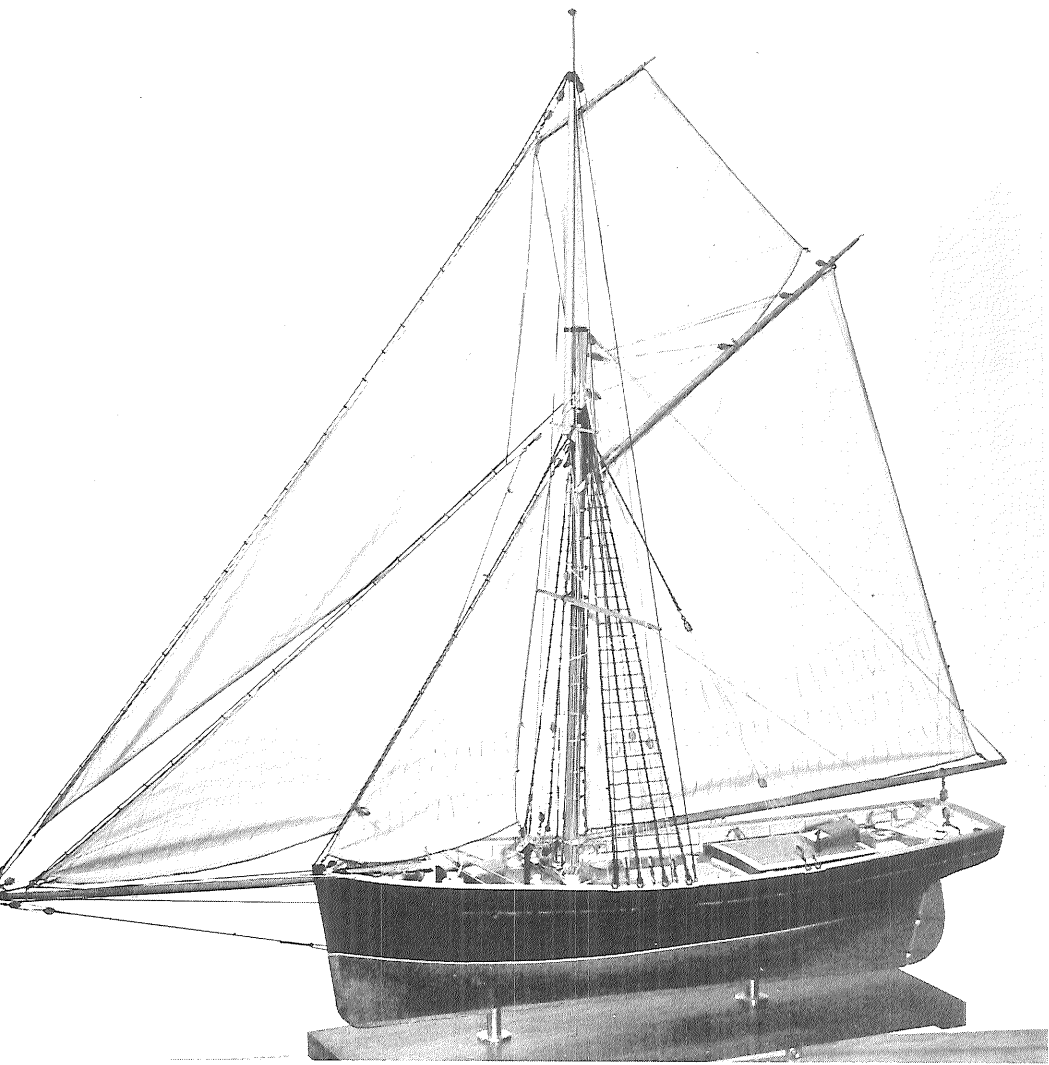
Selskabets medlemstal ligger medio august 1978 på 1394 årsmedlemmer og 145 livsvarige, en lille tilbagegang fra sidste år. Formanden opfordrede alle medlemmer til at huske at betale deres kontingent ved modtagelsen af årbogen, så udgifter og tidsspilde ved rykning derfor kunne undgås.

Til slut rettede formanden en tak til alle bidragyderne, der havde støttet udgivelsen af årbogen, og ligeledes til pressen, der som altid havde omtalt selskabet og museet positivt.

Efter at formandens beretning var godkendt, forelagde kassereren, museumsdirektør Henning Henningsen, de reviderede regnskaber 1977-78 for selskabet og skibsfører H.L. Barfoeds legat (trykt efter denne beretning). Begge udviste mindre underskud, hvilket var forståeligt efter de mange gaver, der var givet museet. Regnskaberne godkendtes.

På valg til bestyrelsen var iflg. lovenes § 5 formanden, museumsdirektør Klem, borgmester Ove Thelin, Helsingør, og arkitekt, m.a.a. Mikael Sinding, som alle genvalgte.

Kontingentet, der i flere år har ligget på 35 kr. pr. år, slår efterhånden ikke til, da priser og udgifter stadig stiger, og kassereren foreslog derfor på bestyrelsens vegne, at man hævede det til 50 kr. Han begrundede det med

Model af vagerkutteren »Løvenørn«, bygget af V. Møller-Pedersen, Randers, i skala 1:24 efter den dygtige skibsbygmester E.P. Bonnesens originale tegninger fra 1845, som ejes af museet. Kutteren, 51'3" lang, 34 tons, var bestilt til Fyr- og Vagervæsenet, som brugte den til at udlægge, tilse og inddrage vagere og andre sømærker i de danske farvande. 1866 overtoges den af Marinen som opmålings- og mineudlægningsfartøj, og i 1873 solgtes den til Jørgen Bech & Sønner i København. Den forliste 25. maj 1882 under fiskeri ud for Breidavik, Island, og hele besætningen, 12 mand, omkom. Den smukke model, som er åbnet i styrbords side, så man kan se apteringen, er kobberforhudet og fører storsejl og topsejl, fok, klyver og flyvende jager. Den er en gave fra Venneselskabet til museet. Fot. Holger Knudsen.

Cutter »Løvenørn«, constructed in 1845 by E.P. Bonnesen, Copenhagen, as buoy tender for the Danish State Lighthouse and Buoy Service. Model in scale 1:24.

at kontingentindtægten i 1977, godt 57.000 kr., langt fra kunne dække blot udgiften til trykningen af årbogen, som i 1977 reelt beløb sig til over 66.000 kr., når tilskud og indtægter ved salg af årbøger blev fradraget. Efter en kort diskussion blev kontingentforhøjelsen vedtaget.

Da der ikke var indkommet skriftlige forslag fra medlemmerne, afsluttede formanden generalforsamlingen med en tak til dirigenten og medlemmerne, der mødte så interesseret op.

Efter den obligate pause med en lille forfriskning og hyggeligt samvær holdt Henningsen et lysbilledforedrag om det forhenværende danske Vestindien. Før generalforsamlingen havde museumsinspektør Hanne Poulsen og museumsassistent Mogens Kjærø vist ca. 50 medlemmer rundt på museet, hvor de bl.a. havde lejlighed til at se salonen fra »Storebjørn« og de nævnte øvrige gaver fra Venneselskabet, samt udstillingen »Danske minder i Ghana«.

Henning Henningsen

SELSKABET
HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS VENNER
(Stiftet 1940)

Tegn venligst nye medlemmer

derved støtter De selskabets formål at virke for forøgelse og forbedring af Handels- og Søfartsmuseets samlinger. - Indmeldelse modtages på museet (telf. 03-21 06 85). - Selskabets girokonto 7 05 90 00.

Medlemmernes rettigheder:

Gratis adgang til Handels- og Søfartsmuseets samlinger på Kronborg slot.

Selskabet yder gratis sine medlemmer en smuk og interessant illustreret årbog, hvis værdi overstiger kontingentet. Medlemmerne kan til nedsat pris købe en del af de af museet udgivne Søhistoriske Skrifter samt ældre årbøger:

1944-67 pr. stk. kr. 10.00 (bogladepris kr. 20.00),
1968-73 pr. stk. kr. 20.00 (bogladepris kr. 35.00),
1974-77 pr. stk. kr. 35.00 (bogladepris kr. 50.00),
1978 pr. stk. kr. 50.00 (bogladepris kr. 65.00).

(Årbog 1942, 43, 52, 57, 58, 60, 61, 63-66 er udsolgt).

Pris for biblioteksabonnenter: årbog 1944-67: kr. 15.00,
1968-73: kr. 20.00, 1974-77: kr. 35.00, 1978: kr. 50.00 pr. stk.

Alle priser ekskl. porto og forsendelse.

Bestillinger modtages på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, 3000 Helsingør.

Kontingenter:

Kr. 50.00 årligt for personer, kr. 200.00 for institutioner eller firmaer.

SELSKABET HANDELS- OG SØFARTS- MUSEETS VENNER

DRIFTSREGNSKAB 1. APRIL 1977 TIL 31. MARTS 1978

<i>Indtægter</i>			
<i>Kontingenter og bidrag fra medlemmer</i>			57.303
<i>Fortjeneste ved salg af kompasplatter:</i>			
Indgået for solgte platter ekskl. moms		226.044	
÷ Forbrug:			
Beholdning af platter pr. 1. april 1977	42.724		
Købspris for 1600 platter	129.650		
Gager og feriepenge	46.523		
Diverse udgifter til porto, forsendelse m.v.	<u>13.176</u>		
		232.073	
÷ Beholdning af platter pr. 31. marst 1978.	<u>48.925</u>	<u>183.148</u>	42.896
<i>Renter af bank, postgiro og obligationer</i>			14.145
		<u>Kr.</u>	<u>114.344</u>
 <i>Udgifter</i>			
<i>Gaver og tilskud til Handels- og Søfartsmuseet:</i>			
Årbog 1977:			
Udgivelse af årbog	85.252		
Porto til udsendelse	<u>5.671</u>		
		90.923	
÷ Salg af årbøger og særtryk	10.404		
Tilskud til årbog 1977.	<u>14.050</u>	<u>24.454</u>	66.469
<i>Gaver iøvrigt</i>			<u>22.124</u>
			88.593
<i>Diverse omkostninger:</i>			
Porto, fragt m.v.	4.461		
Kontorhold	11.206		
Revision og regnskabsassistance	7.200		
Diverse udgifter	<u>1.901</u>	24.768	
<i>Køb af inventar</i>		5.357	118.718
<i>Underskud, der overføres til kapitalkonto:</i>			<u>4.374</u>
		<u>Kr.</u>	<u>114.344</u>

STATUS PR. 1. APRIL 1978

Aktiver

Likvide midler:

Kassebeholdning	963	
Den Danske Bank, Helsingør:		
Checkkonto 11130-6	4.608	
Bankbøg 6-60047	3.843	
Bankbøg 91440-9	100.976	
Postgiro	<u>4.005</u>	114.395

Debitorer:

Tilgodehavende vedr. årbog og platter	1.116	
Beholdning af platter		48.925

Obligationer:

Kr. 10.000 7% Østift.Kreditf. 18.s. 1998 à 56½	5.650	
Kr. 42.000 7% Østift.Kreditf. 16.s. 4 à 46	19.320	
Kr. 10.000 7% Østift.Kreditf. 15.s. 4 à 49½	4.950	
Kr. 33.000 7% Københ.Kreditf. 15.s. 1.a. à 47¼	<u>15.592</u>	45.512
	<u>Kr. 209.948</u>	

Passiver

Diverse kreditorer og skyldige omkostninger 9.000

Reservefond:

Saldo pr. 1. april 1977 ..... 50.048

Kapitalkonto:

Saldo pr. 1. april 1977	155.517	
÷ underskud ifølge driftsregnskab	<u>4.374</u>	
	151.143	
÷ kursregulering af obligationer	<u>243</u>	150.900
	<u>Kr. 209.948</u>	

JENS M. BARFOED
MIKAEL SINDING

NIELS HAHN-PETERSEN
J. TEISEN
HENNING HENNINGSEN

KNUD KLEM
OVE THELIN

Skattedepartementer har bevilget selskabet fritagelse for beskatning af fortjeneste ved salg af kompasplatter.

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med selskabets bøger, som vi har revideret. Obligationsbeholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, ligesom bank- og postgiroindestående er afstemt.

København, den 9. juni 1978

BJARNE N. HANSEN
statsaut. revisor

EIGIL BRUHN
statsaut. revisor

FHV. SKIBSFØRER HARALD LÆSSØE BARFOEDS LEGAT

DRIFTSREGNSKAB 1. APRIL 1977 TIL 31. MARTS 1978

<i>Indtægter</i>		
<i>Renter og udbytter:</i>		
Bankindestående	667	
Obligationer	<u>11.502</u>	12.169
<i>Kursgevinst på udtrukne obligationer i 1977/78</i>	207	
÷ overført til kursreguleringskonto	<u>207</u>	<u>0</u>
	<u>Kr.</u>	<u>12.169</u>
<i>Udgifter</i>		
<i>Vedtagne gaver til Handels- og Søfartsmuseet</i>	20.000	
<i>Depotgebyrer</i>	331	20.331
<i>Underskud, der overføres til gevinst- og tabskonto</i>		<u>÷ 8.162</u>
	<u>Kr.</u>	<u>12.169</u>

STATUS PR. 1. APRIL 1978

Aktiver

Likvide midler:

Den Danske Bank, Helsingør, bankbog 21.332

Værdipapirer:

Obligationer til anskaffelsespriser:

Kr. 9.000 5% Østift.Kreditf. 16.2.	5.310
Kr. 28.200 5% Østift.Kreditf. 16.3.	16.568
Kr. 2.000 5% Jydsk Hypotekf. 8.	1.280
Kr. 1.000 5% Jydsk Hypotekf. 9.	650
Kr. 1.000 5% Jydsk Hypotekf. 11.	597
Kr. 5.000 5% Grundej.Hypotekf. 8.	3.038
Kr. 1.000 5% Grundej.Hypotekf. 7.	620
Kr. 14.000 4½% Husm.Hypotekf. 3.	8.540
Kr. 2.000 5% Danske Statslån S.2007.	1.300
Kr. 60.000 7% Østift.Kreditf. 19.1.	35.275
Kr. 5.000 10% Kreditf.Danmark alm. 43.2004.	4.038
Kr. 6.000 10% Kreditf.Danmark alm. 44.2014.	4.460
Kr. 31.000 10% Kreditf.Danmark alm. 44.2019.	<u>20.490</u>
	102.166

÷ Kursreguleringskonto 4.470 97.696

Kr. 119.028

(Kursværdi pr. 1. april 1978 kr. 81.558).

Passiver

Vedtagne, endnu ikke ydede gaver 20.000

Kapitalkonto:

Legat ifølge testamente 100.000

Gevinst- og tabskonto:

Saldo pr. 1. april 1977 ..... 7.190

÷ underskud ifølge driftsregnskab ..... 8.162 ÷ 972 99.028

Kr. 119.028

JENS M. BARFOED
MIKAEL SINDING

NIELS HAHN-PETERSEN
J. TEISEN
HENNING HENNINGSSEN

KNUD KLEM
OVE THELIN

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med legatets bøger, som vi har revideret. Værdipapirbeholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, ligesom bankindestående er afstemt.

København, den 9. juni 1978

BJARNE N. HANSEN
statsaut. revisor

EIGIL BRUHN
statsaut. revisor

SELSKABET HANDELS- OG SØFARTS- MUSEETS VENNER

BESTYRELSE

Museumsdirektør, cand. mag. KNUD KLEM, formand.
Direktør, civilingeniør JENS M. BARFOED, R.
Direktør, skibsreder NIELS HAHN-PETERSEN.
Arkitekt, m.a.a. MIKAEL SINDING.
Kommandørkaptajn J. TEISEN, R¹.
Borgmester OVE THELIN.
Museumsdirektør, dr.phil. HENNING HENNINGSEN, R., kasserer og sekretær.

Personale

Assistent Liselotte Jacobsen.

NYTILKOMNE MEDLEMMER

(fra 1. september 1977 til 31. august 1978)

ÅRSMEDLEMMER.

Andersen, Sv. Aage Voigt, Frederikssund.
Ballantine, Otto G., Søby, Ærø.
Bang, Aage, ekspeditionssekretær, København.
Breuning-Hansen, Jesper, København.
Christiansen, Niels, forfatter, Troense.
Clausen, C.C., København.
Cloos, Carl Erik, København.
Cock-Clausen, Bo, arkitekt, Hellerup.
Danielsen, K.E. tratikflyver, Vanløse.
Elle, Torben, Nyborg.
Feldbæk-Andersen, Henry, hovmester, Strøby Egede.
Frandsen, Thorleif, Aarhus.
Glad, Carl Chr., direktør, Charlottenlund.
Graf, Manfred, ingeniør, Neuenkirchen, Tyskland.
Greenaa, Gert Kromann, Marstal.
Grønkjær, Ole, Aalborg.
Hansen, A.V. Fredericia.
Hansen, Carl E. Broholm, Lemvig.
Hansen, Carl Erik Bryde, toldpatruljemeister, Klampenborg.
Hansen, John, Espergærde.
Hansen, Mary, Helsingør.
Hansen, Peter Reimer, skolekonsulent, Espergærde.

Harkær, Gorm, København
Haslund-Nielsen, R., afdelingsleder, Skodsborg.
Hermann, Klaus, Torshavn
Hjorth, Birte, bibliotekar, Dragør.
Holand, Jens, Nykøbing F.
Holm, Helge, skibsfører, Nordby, Fanø.
Jacobsen, Søren, trykker, Hillerød.
Jensen, Grethe H., København.
Jensen, Lars, skibstømrer, Helsingør.
Jensen, Mogens, fisker, Thyborøn.
Jensen, Svend Erik, Hvide Sande.
Jensen, Uno Barmer, Farum.
Jensen, Willy Brødsted, skibstømrer, Randers.
Jensen, Aage, ingeniør, Værløse.
Jepsen, J.H., Fredericia.
Jespersen, Jørgen, kriminalassistent, Fredensborg.
Johansen, H., maskinmester, Helsingør.
Jørgensen, Carl, elektroinstallatør, Skodsborg.
Jørgensen, Vagn Bruno, maskinchef, Ølstykke.
Kjær, Thomas, Frederikshavn.
Kjærø, Morten, museumsassistent, Helsingør.
Lakner, Helge, salgschef, Helsingør.
Lang-Laursen, Hermann, kok, Pratteln, Schweiz.
Lindberg, Jørgen, skibsingeniør, Helsingør.
Lindgreen, Henning, København.
Lissebeck, Carlo, vinhandler, Helsingør.
Listoft, Michael, Helsingør.
Lund, Ulla, cand.pharm., København.
Middelboe, Poul, København.
Mortensen, Steen, Kastrup.
Møller, Arne, fisker, Thyborøn.
Møller, Leth, København.
Neiiendam, Søren, Helsingør.
Nielsen, Bo, Jørgen, København.
Nielsen, E, Rødovre.
Nielsen, Jens Børge, fisker, Thyborøn.
Nielsen, Tage G., Søborg.
Olsen, Børge, direktør, København.
Pedersen, H.E., Vanløse.
Pedersen, Lars M., Brønshøj.
Petersen, Søren Chr., kontorassistent, Glostrup.
Pilegaard, Jørgen, tandlæge, Knudsker, Rønne.
Pods, Anngret, Kiel, Tyskland.
Poulsen, Jan Torben, styrmand, Aalborg.
Poulsen, Tom, ingeniør, Taranto, Italien.

Rasmussen, Hans Strange, styrmand, Svendborg.
Rasmussen, Tom, Svendborg.
Rønne, Karl, Hornbæk.
Sigvardsen, Torben, maskinmester, Løgstør.
Skalski, Frans, Randers.
Svensson, Peter, lærer, Nykøbing S.
Sylvestersen, Ralph, Skærbæk.
Sørensen, Erik, motorpasser, Læsø.
Sørensen, Frode, skibsinspektør, Roskilde.
Sørensen, Jørgen Strandby, Frederikshavn.
Sørensen, Poul, København.
Thisgaard, Steen, styrmand, Viuf.
Thomsen, Birger, Hvidovre.
Thomsen, H.P.R., hovmester, Nordby, Fanø.
Thomsen, Hilmer, fisker, Thyborøn.
Toftum, Flemming, Helsingør.
Ulrich, Jørgen, København.
Ulstrup, Jytte, Albertslund.
Vest, Jens Aage, kaptajn, Steinkirchen, Tyskland.
Villum, S., Snekkersten.
Weinreich, Erik, Kalundborg.
Wetche, Henning Ployart, Aalborg.
Weilandt, Poul Jørgen, styrmandselev, Haderslev.
Zangenberg, Jan, København.
Aashjerg, Arne, Fakse Ladeplads.

Takket være den forståelse for museets kulturhistoriske opgaver, der er vist af søfarten og de kredse, som står i nær tilknytning til dette erhverv, er det lykkedes at dække en del af de med udgivelsen af denne årbog forbundne udgifter.

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner udtrykker herved sin hjerteligste tak til følgende firmaer og institutioner, der i form af tilskud eller køb af et større antal årbøger har støttet udgivelsen af denne for museets arbejde så betydningsfulde publikation:

BP Olie-Kompagniet A/S
Carlsberg Bryggerierne
Danmarks Nationalbank
Den Danske Bank af 1871 A/S
Dansk Esso A/S
Det danske Staalvalseværk A/S
Frederikshavn Værft A/S
Helsingør Værft A/S
A/S Kjøbenhavns Handelsbank
Københavns Havnevæsen
Lemvigh-Müller & Munck A/S
Kommandør G. de Lichtenbergs Fond
E. Nobel
Privatbanken A/S
J. Ring-Andersens Træskibsværft
A/S Thomas Ths. Sabroe & Co.
Texaco A/S
Toms Fabrikker A/S
A/S Tuborgs Bryggerier
Iver C. Weilbach & Co. A/S
C. Wiibroes Bryggeri A/S
Aalborg Værft

HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS PUBLIKATIONER M.M.

Af serien Søhistoriske Skrifter kan endnu fås:

Nr. 1. *Louis E. Grandjean*: SKIBBRUDDETS SAGA. En fremstilling af den danske bjergningslovgivning gennem tiderne (medlemspris kr. 7,50, bogladepris kr. 11,25).

Nr. 4. *Louis E. Grandjean og Knud E. Hansen*: DE DANSKE GOTLANDSFA-
RERE (medlemspris kr. 6,25 bogladepris kr. 9,00).

Nr. 6. *Jørgen H.P. Barfod*: DANMARK · NORGES HANDELSFLÅDE 1650-
1700 (medlemspris kr. 23,00, bogladepris kr. 34,50).

Nr. 7. *Christian Nielsen*: DANSKE BÅDTYPER, med konservator Nielsens
opmålinger og beskrivelser af godt 40 danske småskibstyper; nu i 3. oplag. -
Sælges til bogladepris.

Hanne Poulsen: GALLIONSFIGURER OG ORNAMENTER på danske
skibe og i danske samlinger. Illustreret med talrige farvebilleder (Kbh.
1976). - Forhandles til bogladepris.

SØHISTORISK BILLEDBOG. 150 dejlige billeder i sort/hvidt og i farver
fra museets righoldige samlinger. Dansk og engelsk tekst. (Medlems- og
bogladepris kr. 15,00).

Museets smukke, efterhånden klassiske PLAKAT, tegnet 1948 af Sikker Han-
sen og litograferet i 11 farver (kr. 10,00).

SKIBSTALLERKEN, udsendt i samarbejde med A/S Det Dansk-Franske
Dampskibsselskab, fremstillet på Den kgl. Porcelainsfabrik med motiver i
originalens farver efter skibsportrætter på museet; diameter 25 cm. - 1978-
tallerkenen, forestillende slup »Delphinen« af København (1845), kan købes på
museet så længe oplag haves (de ældre er alle udsolgt).

Alle priser er eksklusive forsendelsesomkostninger, inklusive moms.

Bestillinger modtages på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, 3000 Hel-
singør. (Tlf. 03-21 06 85).